

Årsplan

2017-2018

Lille-Jong Barnehage

En verdifull hverdag i Lille-Jong

Bærumsbarnehagen

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Velkommen til barnehageåret 2017/2018 i Lille-Jong Barnehage - Presentasjon av barnehagen, barnegruppen og personalgruppen - Visjon og verdier - Dagsrytme	2 - 4
Bærumsbarnehagen - Klimaklok kommune - Trafikksikker kommune - Lekens betydning for barns utvikling - Arbeid mot mobbing - Real FAG – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag	5 - 8
Barnehagens pedagogiske innhold - Evaluering barnehageåret 2016/2017 - Neste års satsningsområde: språk - Omsorg - Lek - Læring - Barnas medvirkning - Det psykososiale miljøet - Likestilling og likeverd - Danning - Fagområdene - Kulturarena	8 - 15
Overgang til ny barnehage	15
Samarbeid med barnas hjem	16
Lille-Jong Barnehages organer	17
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	17
Årshjul	18
Plan for kompetanseutvikling	19
Tverrfaglig samarbeid	20
Avslutning	20

Velkommen til barnehageåret 2017-2018 i

Lille-Jong Barnehage SA

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet med et viktig samfunnsmandat, og i Barnehageloven §1 står det: «I samarbeid og forståelse med hjemmet skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste».

Hvert år lager vi en årsplan som inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes og den beskriver hvordan vi forholder oss til rammeplanens innhold. I år har det kommet ny rammeplan, og fra august 2017 begynner vi arbeidet med å implementere denne. Årsplanen vår sier også noe om hva vi ønsker å fokusere spesielt på i den kommende perioden.

Årsplanen er:

- et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst retning. Brukes aktivt av personalet hele året og er gjenstand for vurdering på personalmøter og planleggingsdager.
- informasjon til foreldrene og et utgangspunkt for deres mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- informasjon om og dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid til politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Presentasjon av barnehagen vår

Lille-Jong Barnehage SA åpnet i 1994 og er en liten, foreldredrevet barnehage på Slependen i Bærum. Barnehagen leier store, lyse lokaler av Bærum Kommune og åpningstiden er fra 07.30 til 16.45. Vi holder stengt jul, påske og fire uker i juli.

Barnehagen ligger innerst i en blindvei med skog, åker, akebakke og en bondegård som nabo, og vi er medlem av Private Barnehagers Landsforbund (PBL).

Adresse: Lars Jongs vei 52, 1341 Slependen

Telefon: 479 58 404

E- post: styrer@lillejong.no

Hjemmeside: www.lillejong.no

Barnegruppen:

Lille–Jong barnehage har 16 barn fra 1-3 år. Deler av dagen deler vi barnegruppen i Sommerfugler (barn født 2015) og Marihøner (barn født 2016), og hver av gruppene har en barnehagelærer som er ansvarlig for det pedagogiske opplegget på sin gruppe.

Gruppe:	Fødselsår:	Ant.barn:	Kjønn:	Ansvarlig pedagog:
Sommerfugler	2015	9	4 gutter og 5 jenter	Nina H-Z
Marihøner	2016	7	2 gutter og 5 jenter	Nina S

Personalgruppen:

Vi er 6 ansatte i barnehagen. Vi har en 40% styrerstilling som i år deles mellom to personer, og det er fem ansatte på avdeling hver dag.

Navn	Stilling
Nina Hansen-Zahl	Styrer 20% /Pedagogisk leder 80%
Nina Sjøli	Styrer 20%/ Pedagogisk leder 80%
Jannicke Grotle	Pedagogisk medarbeider 100%
Mukaddas Tursun/Gülsüm Güllü fra 01.01.18	Pedagogisk medarbeider 100%
Magdalena Chrobotek	Pedagogisk medarbeider 100 %
Knut Miøen	Pedagogisk medarbeider 60 %

Visjon

Vår visjon er: **“EN VERDIFULL HVERDAG I LILLE-JONG”**

Med denne visjonen ønsker vi at både barn, foreldre og personal skal oppleve en hverdag preget av trygghet, omsorg, gode opplevelser, lek og læring. Barna skal oppleve å bli sett, hørt og kost med og de skal få erfaringer tilpasset seg og sitt behov. Vi er opptatt av at det skal være kvalitet i alle situasjonene som oppstår i hverdagen; levering, lek, måltider, stell, garderobesituasjon, utelek, turer, søvn/hvile, samlingsstund, aktiviteter og henting.

For å hjelpe oss med å sette visjonen ut i livet har vi valgt et sett med verdier som skal drive oss videre, gjøre oss tydelige og hjelpe oss til å ta beslutninger og gjøre prioriteringer i hverdagen.

Verdiene som skal prege arbeidet vårt er:

TRYGGHET – omsorg og nærhet, faste rutiner, stabile voksne, grensesetting, fokus på barnets beste, respekt

TILSTEDEVÆRELSE – voksne som er tilstede både fysisk og psykisk – for barna, foreldrene og hverandre, fleksibilitet, tilbakemeldinger, å glede seg med barna

TILPASSEDE UTFORDRINGER – individualitet, å se hvert enkelt barn og møte det der det er, gi rike erfaringer og opplevelser, støtte barna i å mestre selv og hjelpe dem til å strekke seg videre

Dagsrytme

Dagsrytmen i Lille -Jong skal være forutsigbar og være med på å gi barna faste holdepunkter i hverdagen slik at den oppleves trygg.

07.30	Barnehagen åpner	
07.30-08.30	Frokost	Medbragt for de som ønsker å spise i barnehagen
08.30-10.30	Lek, aktiviteter inne/ute, tur	Vi deler oss i Sommerfugler og Marihøner fra ca kl 09.00 til etter soving/hviling.
10.30	Bleieskift og håndvask	Selvstendighetstrening (hente bleie, ta på seg buksen sin, ta såpe og vaske/tørke hender selv). Dersom barna er motiverte legger vi til rette for dotrening i samarbeid med foreldrene.
10.45	Samlingsstund	Tilpasset barnehagens planer, barnas alder og interesser.
11.00	Lunsj	Matpenger (kr. 595,-/mnd) dekker -varm lunsj to dager i uken, -smøremåltid tre dager i uken, -yoghurt/havregryn/knekkebrød, melk og frukt hver dag. Vi er opptatt av at vi skal ha god tid når vi spiser og at det skal være en hyggelig stund. Barna tilbys et næringsrikt kosthold med grovt brød og et variert utvalg av frukt og grønt.
11.30	Sove-/hviletid	De fleste barna sover ute i vogn, men det er også muligheter for å sove/hvile inne.
	Lek inne	
Ca 13.45	Bleieskift og håndvask	
Ca 14.00	Ettermiddagsmåltid og frukt	
Ca 14.30	Lek og aktiviteter inne/ute	På våren, sommeren og høsten vil vi være mye ute på ettermiddagene. I vintermånedene kommer vi til å være mer inne.
16.45	Barna skal være hentet	
17.00	Barnehagen stenger	

Alle tidene er ca-tider og vi legger vekt på å ha god tid og oversiktlige overgangssituasjoner. For noen barn vil dagsrytmen se annerledes ut da barnas egne sove- og spisemønstre tillegges stor vekt.

Bærumsbarnehagen

[Barnehagemelding 2015-2025](#) skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Det utarbeides sentrale [kvalitetsplaner](#) for arbeidet i barnehagene.

I den første tre-årsperioden, 2015 – 2018, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barns utvikling
- Arbeid mot mobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. [Overgangen mellom barnehage og skole](#) er også et område det skal arbeides med.

Klimaklok kommune

Bærum kommune skal være en klimaklok kommune, og vi ønsker å følge opp denne satsingen på flere måter. Vi kildesorterer og velger gjenvinnbare og miljøvennlige alternativer der det er mulig. I tillegg vil vi gi barna gode opplevelser i naturen slik at de blir glade i å være i den, lærer seg respekt for hvordan man kan bruke den og får gode holdninger i forhold til viktigheten av å ta godt vare på den.

Trafikksikker kommune

Bærum kommune har som mål å i samarbeid med Trygg Trafikk bli en trafikksikker kommune. Vi i Lille-Jong ønsker å være en trafikksikker barnehage. På foreldremøtet i september vil vi snakke med foreldrene om trafikk, kjøring til barnehagen, parkering og sikring av barn i bil. Foreldrene vil også få informasjon om at vi har en egen handlingsplan om trafikk. Denne inneholder risikovurderinger og beskrivelse av rutiner for hvordan vi ivaretar trafikksikkerhet på tur og kan leses på hjemmesiden vår.

Lekens betydning for barns utvikling

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer som gir alle barn, også de med særskilte utfordringer, rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Barn lærer og utvikler seg i lek og i samspill med andre barn og det er derfor viktig at barna får tid og rom til leken. Å leke er en lyst som kommer innenfra hos barnet. Den oppstår spontant, den er frivillig, på liksom, innebærer spenning og gir mulighet for å prøve og feile. Leken har en egenverdi i seg selv og vi prioriterer den høyt og gir den stor plass i hverdagen vår. Dette gjelder både i de formelle og uformelle lærings situasjonene. Leken gir barna glede, frihet og muligheter til å oppleve uten forventninger eller en fasisit på hva som skal foregå. Leken gir barna erfaringer og opplevelser som er helt sentrale for å stimulere alle sider ved barns utvikling; språklig, sosialt, intellektuelt, emosjonelt og motorisk.

For barn mellom 0 og 3 år er dette de viktigste lekeformene:

KROPPSLIG LEK/ TUMLELEK	Små barn opplever verden gjennom kroppen i bevegelse og lek. De sanser og utforsker verden rundt. Ved å bevege seg allsidig i varierende omgivelser utvikler de selvfølelse, utforskertrang, motorikk og evnen til å holde fokus.
PARALLELLEK	Barna er i nærheten av hverandre og gjør det samme uten å være oppmerksomme på hverandre
OPPMERKSOM PARALLELLEK	Barna gjør det samme og viser hverandre at de er oppmerksomme på den andres tilstedeværelse
SAMLEK	Barna utfyller hverandre i et gjensidig samspill og bytter på å ta tur. Grunnlaget for Late-som-lek.
LATE-SOM-LEK/ROLLELEK	Barna kan late som de for eksempel spiser, drikker og sover, og mellom 2-3 årsalderen begynner de å involvere andre barn i denne leken.
KONSTRUKSJONSLEK	Bygging med store klosser og puter og utforsking med modelleire og sand.

Mer om lek på s. 11.

Arbeid mot mobbing

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen som vi forholder oss til og arbeider ut fra.

Mobbing kan i barnehagen komme til uttrykk som utestenging fra lek, sårende karakteristikker og fysiske handlinger. I Lille-Jong arbeider vi med trygghet, vennskap og sosial kompetanse som forebyggende tiltak mot mobbing.

I arbeidet mot mobbing skal vi ha:

- tydelige verdier og felles holdninger hos personalet
- tilstedeværende og varme voksne som har tillit til barna og som er tydelige på hva de forventer av dem slik at det er lett å forstå hva som er greit og hva som ikke er greit
- voksne som kjenner alle barna godt, og som observerer og tilrettelegger for etablering av gode relasjoner, vennskap og aktiviteter slik at alle føler mestring
- et målrettet arbeid med sosial kompetanse og et godt psykososialt barnehagemiljø
- lære barna å gjenkjenne og sette ord på følelser, å sette egne grenser og akseptere andres
- voksne som kan være veiledere i utfordrende relasjoner og situasjoner. Noen ganger som gode rollemodeller, andre ganger korrigerende, vise og veilede
- et nært og godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldrene skal få informasjon om handlingsplanen mot mobbing, bevisstgjøres sin rolle som barnas viktigste rollemodeller og være trygge på at de blir tatt på alvor hos personalet ved bekymringer.

Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Realfag er en naturlig del av barnehagehverdagen og barnas lek og de får tidlig matematiske erfaringer. Vi snakker om at hesten er *stor* og mauren er *liten*, barna får *mye* melk i den *tomme* koppen slik at den blir *full*, vi står i *kø foran* og *bak* hverandre og vi *sorterer* leker i kasser. Vi voksne setter ord på disse tingene for barna og utvider deres begrepsforståelse. Vi skal resonnerende og undre oss sammen med barna og sette ord på likheter, ulikheter, størrelser,

antall, plassering, farger, former etc. Vi stimulerer barnas evne til å bruke språket slik at ordforråd, begrepsforståelse og logisk tenking økes.

De yngste barna får mange realfagserfaringer gjennom lek på gulvet der de får erfaringer med avstand og romforståelse. Det er derfor viktig at vi legger til rette for og setter av tid til dette og for å ta vare på barnas utforskertrang. I Lille-Jong har vi derfor god gulvplass og også et eget tumlerom for denne type lek.

Gjennom opplevelser i naturen sammen med engasjerte voksne lærer barna seg å observere, legge merke til det som finnes rundt oss og å stille spørsmål ved hvorfor ting er som de er. Barnehagen vår ligger idyllisk til med skog og åkrer rett utenfor, og vi bruker nærmiljøet mye. Alle barna er på tur minst en gang i uken og vi ønsker at barna skal oppleve glede ved og bli glade i å være ute i alle årstider. Personalet skal være aktivt tilstede og hjelpe barna til å sette ord på det de opplever og inspirere dem til videre utforsking og undring. Når vi er på tur tar vi oss god tid og stopper opp ved det barna er opptatt av.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i [Lov om barnehager](#) og i [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver](#).

Evaluering barnehageåret 2016/2017

Barnehageåret 2016/2017 har vært et stabilt år med lavt sykefravær og god stemning i barnehagen. Vi prioriterte ekstra bemanning i tilvenningsperiodene, og ser at det gir gevinst å satse på kvalitet og ekstra tid under tilvenningene. De nye barna ble fort trygge og vi kom raskt inn i en god rytme med gode rutiner, god organisering og deling av gruppen i Sommerfugler og Marihøner. Denne delingen synes vi har fungert veldig bra! Vi har også fått mange positive tilbakemeldinger fra foreldrene på det og kommer til å videreføre det til neste år. Ellers synes vi at vi har hatt en veldig fin barnegruppe med trygge, blide og fornøyde barn, men vi har hatt utfordringer med biting. Vi har omorganisert oss i løpet av året både for å bedre kunne skjerme i forhold til dette, men også fordi vi har hatt veldig mange barn frem mot stengetid. Vi har opplevd at flytting av vakt har avhjulpet situasjonen, men at det fortsatt kunne oppleves som vanskelig å få gitt de tilbakemeldingene vi har ønsket i forbindelse med henting. Videre har vi et ønske om å følge barnas initiativer enda mer og dokumentere mer av det vi gjør, blant annet fra de mange, fine turene våre. Vi er fornøyde med at det er lite kjefting i barnehagen, men ser at vi kan bli enda mer bevisste på å unngå snakk over hodene på barna.

Både vi og foreldrene er godt fornøyde med 2-månedersplaner med rom for å følge årstidene og justere planer underveis. Vi synes det har fungert fint med fokus og mål innen både årstid/høytid, realfag og arbeid mot mobbing (sosial kompetanse), og selv om dette er satsningsområder vi alltid jobber med er det fint å få det tydeliggjort i planene. Det har ført til mer bevisst og målrettet jobbing og har vært veldig gøy! Fra foreldrene har vi fått veldig mange positive tilbakemeldinger på tilbakeblikkene vi har sendt ut hver måned, og disse har også fungert som en dokumentasjon og evaluering for oss.

På foreldremøte i juni fikk foreldrene mulighet til å komme med tilbakemeldinger på barnehagens bidrag til utvikling av sosial kompetanse, fletting av realfag inn i hverdagsaktivitetene, hva de er glad for med året som har gått og hva de skulle ønske hadde vært annerledes. Det var stort samsvar mellom det personalet selv trakk frem som de var fornøyde med og glade for og hva de kunne ønsket annerledes.

I vinter hadde vi en brukerundersøkelse med svært gode resultater. På tilfredshet totalt sett fikk vi 4,9 av 5, og vi scoret jevnt over veldig bra. Fysisk miljø ute og inne er det vi scorer lavest på (3,9 og 4), og vi er derfor glade for at vi nå er i gang med oppussing inne og for at vi har så flotte områder rundt barnehagen som kan kompensere for lite uteareal i barnehagen. Det vi scoret aller høyest på (5) var barnas trivsel, tilrettelegging for allsidige aktiviteter og lek samt at vi bidrar til barnas sosiale utvikling.

Neste års satsningsområde: språk

På bakgrunn av barnas respons og tilbakemeldinger, egne erfaringer, foreldrenes innspill og Bærum kommunes strategiplan har vi valgt å jobbe mer systematisk med språk neste år, samtidig som vi også arbeider videre med både lek, sosial kompetanse og realfag. Vi kommer til å ta utgangspunkt i Snakkepakken, som er et pedagogisk verktøy, og tilpasse det til våre barnegrupper, vår hverdag og årstidene. Mer informasjon kommer i planene og tilbakeblikkene.

PERIODE	ÅRSTIDER/HØYTIDER	SOSIAL KOMPETANSE	SPRÅKFOKUS
August	Oppstart og tilvenning	Trygghet og hilse på hverandre	Meg selv og familien min
September/Oktober	Høst	Dele og vente på tur	Kropp, sanser, venner, farger og klær
November/Desember	Jul	Samarbeide og si stopp	Mat, ville dyr og tall
Januar/Februar	Vinter	Vise følelser og spre glede	Bondegårdsdyr, karneval, instrumenter og følelser
Mars/April	Påske og vår	Bli enige og snakke om det	Vær, fugler, kjøretøy og hus
Mai/Juni	17.mai og sommer	Hjelpe hverandre og vise takknemlighet	Vann, insekter, natur og miljø

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk, og barna i barnehagen vår er i en alder der språket utvikler seg fra dag til dag. Vi vet at det å lære språk har stor betydning for barnas generelle utvikling, glede og trivsel. Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø i vår barnehage. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medvirkning i hverdagen. Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av våre barns måte å tilnærme seg andre på. Det er derfor viktig at barna får bekreftelse på egen kommunikasjon og møter voksne som setter ord på ting og bruker begreper i hverdagen. Vi ønsker at barna skal kunne gjøre seg forstått og fremme egne interesser og behov, enten det er med kroppsspråk og mimikk eller verbalt. Det er viktig at barna føler glede ved å kommunisere med andre da det er av avgjørende betydning for videre utvikling av talespråket.

Hvordan vil vi legge til rette for et godt språkstimulerende miljø i Lille-Jong:

- lyttende, interesserte og bekræftende voksne
- «snakke oss gjennom» hverdagssituasjonene
- gi barna førstehåndserfaringer
- utvide barnas ordforråd, systematisk arbeid med begreper
- ha bøker tilgjengelig for barna
- titte i bøker sammen med barna/lese for dem
- fortelle for barna
- sang, rim og regler
- sette av mye tid til lek
- være tydelige, bruke enkle og ikke for mange ord
- mye samtale med barna
- spille spill
- bruke mye konkrete og bilder
- de voksne er bevisste at de er rollemodeller
- språkkartlegging ved behov
- bruke fagområdene

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet i Lille-Jong og komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og ved påkledning. Dette krever av oss at vi er et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Omsorg er en viktig forutsetning for barns lek og utvikling. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og til andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Hva preger en omsorgsfull relasjon i Lille-Jong:

- lydhørhet
- nærhet og fysisk kontakt
- trøst
- anerkjennende kommunikasjon
- se hvert enkelt barn og dets behov
- innlevelse
- forutsigbarhet
- gi barna varierte utfordringer og erfaringer
- legge til rette for et godt læringsmiljø
- voksne som viser evne og vilje til samspill
- voksne som forteller barna hva vi vil at de skal gjøre, fremfor hva de *ikke* skal gjøre i grensesettende situasjoner.
- sette fokus på positiv oppmerksomhet; "så fint at du..."
- gå bort og snakk med barnet, ikke rope
- personlige grenser; barna er mer tilbøyelige til å respektere grenser hvis man gjør dem personlige. De respekterer i større grad deg som person enn generelle regler. Si «jeg vil ikke at du gjør det» i stedet for «det er ikke lov å gjøre sånn»

Lek

Vi har tidligere beskrevet lekens betydning for barns utvikling og at det er viktig at barna får erfaringer med alle disse lekeformene. Det er derfor viktig at vi setter av god tid til lek i hverdagen og at barna får god tid til å avslutte leken. Vi har et inspirerende fysisk miljø som innbyr til ulike former for lek med flere rom med tilgjengelig materiell, for eksempel familierom, tumlerom, byggekrok og lesestue. For å kunne bli gode lekere må barna oppleve trygghet i hverdagen og i samspillet med andre barn. I tillegg er det viktig med aktive voksne som kan hjelpe og støtte barna i sin utforskning av lekens verden. Vi deler ofte barna inn i mindre grupper slik at de voksne kan være mer tilstede i en lek med en liten gruppe, og de voksne er lydhøre for barnas initiativer og interesser og fører dette videre i lekegruppene. Uteområdet vårt er ikke så stort, men gir gode muligheter for ulike former for lek. I tillegg bruker vi nærområdene flittig og er mye på tur.

Læring

Små barn erfarer og lærer hele tiden, i både uformelle og formelle situasjoner. For å kunne lære må barna være trygge, og en god tilvenningsperiode og trygghet prioriteres høyt i Lille-Jong! Læring foregår gjennom omsorg, lek og danning i det daglige samspillet mellom barn og mellom voksne og barn. I de formelle læringssituasjonene er aktiviteter forberedt og ledet av personalet, mens de uformelle læringssituasjonene er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her-og-nå-situasjoner. I Lille-Jong er barna små og mye tid brukes på stell, måltid og påkledning. Vi er veldig opptatt av kvalitet i hverdagssituasjonene og at disse situasjonene skal brukes pedagogisk. Vi skal prioritere å ha god tid, samtale med barna, undre oss sammen og veilede. (Se for øvrig avsnittet om barnehagens visjon og verdier.) Læring foregår ikke bare i samspillet med oss voksne, men også i samspillet barna imellom. Barna observerer hverandre og utvikler nysgjerrighet, og vi voksne må motivere og være gode forbilder med tanke på hvordan vi kommuniserer både gjennom det verbale og det non-verbale språket. Alle barn er forskjellige, og det er viktig med en individuell tilnærming. Det er også utrolig viktig at barna får mulighet til å prøve og feile, at de får mestringsopplevelser og at de møter voksne som støtter og hjelper dem i sin utforskning med omsorg, trygghet og motivasjon.

Barnas medvirkning

Vi i Lille-Jong barnehage ønsker å jobbe med barns medvirkning for at barna skal oppleve å ha innflytelse på egen hverdag og føle seg betydningsfulle. Vi er opptatt av å se intensjonen som ligger bak barna sin adferd, barna sitt kroppsspråk og barna sine verbale uttrykk. Gjennom medvirkning vil barna få utvikle egne interesser, sosiale ferdigheter og lære at deres mening også er av betydning. Her i Lille-Jong er barna små og de formidler seg gjerne gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk, og det er dette vi voksne bruker til å forstå, se og tolke barns intensjon her i barnehagen.

Hvordan vil vi jobbe med barns medvirkning i Lille-Jong:

- bruke anerkjennende kommunikasjon
- snakke *med* barna
- ha voksne som jobber for å se hvert enkelt barn og dets behov
- være vare for barnas følelsesliv
- kunne forandre planer i forhold til barns spontanitet
- gi mye tid og rom for barns lek
- barna bestemmer hva og hvem de vil leke med
- selvstendighetstrening; finne frem bleien sin, bestemme hva de vil ha på maten sin ol.
- utvikle personalets kompetanse innen barns utvikling gjennom ulike kurs
- observere og være lydhøre for barnas non-verbale kommunikasjon
- være lydhøre for barnas ideer, forslag og løsninger

Dette krever at vi har en åpen og lyttende holdning, respekt for barnas perspektiv, god tid til samtaler, kunnskaper om barn i gruppe, solide relasjoner til hvert enkelt barn og at vi er bevisste vår innflytelse som rollemodeller

Det psykososiale miljøet

For at barn og voksne skal trives i barnehagen er det viktig med et godt psykososialt miljø. Barna og de voksne skal oppleve å bli sett og hørt, og de skal oppleve å være en del av et fellesskap. De ansatte skal se hverandre og hvert enkelt barn og alle skal møte hverandre med respekt, anerkjennelse, forutsigbarhet, beskyttelse, trygghet, omsorg, tid og lydhørhet. De ansatte må observere barnas følelsesmessige uttrykk og sørge for gode relasjoner mellom barn og voksne som vil fremme barnas positive selvbilde, trivsel og læring. I Lille-Jong arbeider vi målbevisst for et godt miljø blant de ansatte da vi ser at stemningen oss i mellom har stor innvirkning på barnas hverdag. Det psykososiale miljøet skal være under løpende vurdering og tiltak må iverksettes dersom man får signaler på at noe ikke er bra.

Se for øvrig punkt om sosial kompetanse, medvirkning og arbeid mot mobbing for mer informasjon om vårt arbeid for et godt psykososialt miljø.

Likestilling og likeverd

Vi mener at hvert barn skal bli møtt for det barnet det er og at det skal få like mye oppmerksomhet uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial og kulturell bakgrunn. Vi er opptatt av at barna skal få 100 muligheter i stedet for 2, og at de skal få anledning til å utvikle seg med alle de muligheter og egenskaper de har fått i kraft av det mennesket de er født som – uavhengig av om de er gutt eller jente. I likestillings- og likeverdsperspektivet er det viktig med bevisstgjøring i personalgruppen med tanke på hvordan vi kommuniserer med barna, hvilken forventninger vi har til de ulike kjønnene, og om hvordan vi kan sikre at jenter og gutter har like muligheter til å bli sett og hørt uavhengig av tradisjonelle kjønnsrollemønstre.

Danning

Danning er en kontinuerlig og livslang prosess som skjer i møtene mellom mennesker og i samspill med omgivelsene. Barnet utvikler et bevisst og aktivt forhold til omgivelsene og en evne og vilje til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom gode danningprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning rommer utvikling, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Barna skal gjøres klare for det vil møte senere i livet. I Lille-Jong skal barna få oppleve det å få venner, hvordan vi møter hverandre og hvordan vi håndterer konflikter. De skal lære å være sammen og hva som må til for å kunne være en del av et fellesskap. Barna skal lære å bli selvstendige, de skal ved hjelp av voksne nå nye mål og de voksne skal være der for å støtte og oppmuntre. Oppdragelse og danning må skje i nær forståelse med barnas hjem.

Fagområdene

I *Rammeplan for barnehager* er det angitt 7 fagområder som alle barn i barnehagen skal ha erfaring med i løpet av et barnehageår. Gjennom denne tabellen viser vi eksempler på hvordan vi i Lille-Jong Barnehage ivaretar fagområdene i hverdagen vår og hvordan vi jobber med progresjonen i fagområdene. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, men må sees i nær sammenheng med hverandre da flere områder vil være representert samtidig i vårt arbeid med temaer og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer.

De syv fagområdene:	1-2 år	2-3 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Observere, lytte, erfare, bruke pekebøker, billedbøker, sette ord på ting, gjentakelser, enkle sanger, rim og regler, førstehåndserfaringer, begrepslæring, billedstøtte, få bekreftelse på verbale uttrykk, bli kjent med egne og andres følelser.	Bøker med enkel tekst, rollelek, samtale, sanger med flere vers, språkgrupper, enkle eventyr, rim og regler, spill, kunne sette ord på følelsene sine, språkposer og være i kortere dialog med andre.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Sansing, kroppslig mestring, kroppsbevissthet – øye, nese, munn, øre, hode, utforske inne- og uteområdet i barnehagen, korte turer i nærmiljøet, lek med puter og madrasser, sanger med bevegelse, knotte-puslespill, variert og sunt kosthold og fokus på god hygiene	Litt lengre turer i ulendt terreng og på ulikt underlag, tur til Emma sansehus, benevne kroppsdelene, selvstendighetstrening (påkledning, bleie, do), hygiene, oppmuntre til å bruke kroppen og prøve nye ting, puslespill med få brikker, sykle, sanger med bevegelse, hoppe, løpe, bli kjent med klipping og liming, variert og sunt kosthold og fokus på god hygiene.
Kunst, kultur og kreativitet	Bli kjent med formingsmateriell som tegnesaker og maling, tilrettelagt sang- og musikkstund	Utforske formingsmateriell, tilrettelagt sang- og musikkstund, enkel dramatisering.
Natur, miljø og teknologi	Erfare naturen i ulike årstider, dyr og dyrelyer, små turer, samle naturmateriell, bondegårdsbesøk, utelek i all slags vær, leke med Duplo, puttebakke, knotte-puslespill.	Undre oss over variasjon i årstidene og været, tilgang på ulikt konstruksjonsmateriell, miljøvern, kildesortering, maleteknikker, puslespill, turer i nabolaget, samle naturmateriell og bondegårdsbesøk.

Etikk, religion og filosofi	Markering av høytider, få erfaringer med å dele/ikke ta fra andre/min og din, sosial kompetanse, finne glede i samvær og samspill med andre barn, få erfaringer med følelsesuttrykk.	Markering av høytider, konfliktløsning, sosial kompetanse, finne glede i samvær og samspill med andre barn, dele, gjenkjenne følelser, vente på tur, undring og spørsmål, verdier og normer.
Nærmiljø og samfunn	Bli trygge i barnehagen, små turer, hvem er her i dag?, skape tilhørighet i gruppen.	Bli kjent i nærmiljøet, turer, trafikkopplæring, kildesortering.
Antall, rom og form	Stableleker, sortering, puttekasser, bygge tårn, begreper, fingerregler, sanger, ulikt formingsmateriell, bli kjent med rommene man er i, orientering	Telle med konkrete, enkle puslespill, sanger, ulikt formingsmateriell, sortering, former, farger, bruke ord som over, under, bak, foran, telle antall barn og voksne i ulike sammenhenger.

Kulturarena

Det er viktig for oss som barnehage å videreformidle kultur og verdier, både den kulturen vi har rundt oss i samfunnet og barnehagekulturen spesifikt. Vi vil formidle kulturarv og tradisjoner og gi rom for barnas egen kulturskaping, samt bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Vi markerer høytider og faste tradisjoner gjennom året og formidler på den måte kulturarven vår. I tillegg formidler vi kulturarven gjennom vårt arbeid med fagområdene, bla gjennom sang og musikk, fortellinger og eventyr, etikk og kjennskap til nærmiljøet. Dette vil komme mer frem i barnehagens planer og årshjul.

Overgang til ny barnehage

Barna slutter i Lille-Jong når de er 3 år. På våren holdes det en foreldresamtale der det sammen med foreldrene fylles ut et overgangsskjema som leveres til den nye barnehagen. Ås kommunale barnehage ligger i samme bygg som oss og mange av barna som slutter hos oss begynner der. De barna som skal begynne i Ås er på besøk der noen ganger på forsommeren sammen med noen fra personalet hos oss, og en ettermiddag blir de også invitert opp sammen med foreldrene sine. Når barna slutter får de med seg permen sin hjem samt en minnepinne med bilder fra barnehagetiden hos oss.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (jf. [barnehageloven](#) § 1).

Våre viktigste samarbeidspartnere er foreldrene. Det er de som kjenner barnet sitt best og som kan gi oss den informasjonen vi trenger for å kunne skape en best mulig hverdag for hvert enkelt barn. Vi er en liten barnehage med en liten foreldregruppe, og vi er opptatt av en tett og nært samarbeid der kommunikasjonen preges av åpenhet, tillit og respekt. Det er viktig at foreldrene føler seg trygge på at barna har et godt sted å være, samt at vi gir dem den informasjonen de trenger og er ærlige med dem.

Den uformelle delen av kommunikasjonen mellom barnehage og hjem finner sted i leverings- og hentesituasjonene, og vi synes det er fint når foreldrene gir oss en liten oppdatering på morgenen. Ved henting gir vi informasjon om hvordan barnets dag har vært.

Foreldremøte nye foreldre	Før barnet starter i barnehagen har vi et foreldremøte der vi gir informasjon om barnehagen og hverdagen her. Foreldrene får også hilse på noen fra personalet og andre foreldre, ta en titt på lokalene og stille spørsmål.
Tilvenningssamtale	En av de første dagene etter at barnet har begynt i barnehagen har vi en tilvenningssamtale med informasjonsutveksling.
Foreldresamtaler	I løpet av barnehageåret får foreldrene tilbud om minst to foreldresamtaler der vi snakker om hvordan det går med barnet i barnehagen og barnets utvikling. Vi avtaler også ekstra samtaler med foreldre når enten vi eller de ser at det er et behov for det.
Foreldremøter	Ett foreldremøte på høsten (informasjon om kommende barnehageår) og ett på våren (evaluering av året, innspill fra foreldrene, bildefremvisning).
Årsmøter	Ekstraordinært årsmøte på høsten og årsmøte på våren.
Overføringsskjema	Kort informasjon om barnet gitt den nye barnehagen i samråd med foreldrene.
Brukerundersøkelse	Gjennomføres årlig.
Styremøter/SU-møter	For foreldre valgt inn i styret eller samarbeidsutvalget.
Div foreldrearrangementer	Høstfest, Grøttest, Påskearrangement og Sommerfest

Våre forventninger til foreldre/foresatte:

- bidra til godt og åpent samarbeid med barnehagen
- si fra innen 09.30 når barna har fri/er syke
- gi beskjed dersom det er andre som skal hente barna
- lese informasjon som blir hengt opp/sendt ut på mail/lagt ut på hjemmesiden
- påse at barna har nok skift og klær til ulike værforhold og årstider
- at barnas klær er merket
- gi informasjon om hendelser som kan ha konsekvenser for barnas dag (dårlig søvn, sykdom i familien etc)
- delta og vise engasjement på foreldremøter, foreldresamtaler, årsmøter og dugnader
- respektere barnehagens åpningstider

Lille-Jong barnehages organer:

Eierstyret er ansvarlig for at barnehagen drives etter gjeldende lover, forskrifter, Rammeplan for barnehagen og vedtekter. Styrer skal til enhver tid gi styret informasjon om driften av barnehagen. Styret har 4 medlemmer og er sammensatt av styreleder, sekretær, HMS-ansvarlig og økonomiansvarlig. Styrer er tilstede på styremøtene, men har ikke stemmerett.

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen, og skal bli forelagt saker av viktighet for foreldrenes forhold til barnehagen. Leder av SU kaller inn til møte ved behov.

SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det skal godkjenne årsplanen og bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold, virksomhet og forhold til foreldrene. Utvalget har tre medlemmer med representanter fra styret, foreldre og personalet. Styrer har møte- og uttalerett.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Gjennom hele barnehageåret dokumenterer vi arbeidet vi gjør gjennom planer, referater og dokumentasjon. Dokumentasjonsarbeidet skal både inneholde informasjon til foreldrene og være et verktøy for de ansatte i det daglige arbeidet og planlegging i barnehagen.

Årsplanen er den viktigste dokumentasjonen vi har, og ut fra den lager vi tomånedersplaner for hvordan vi skal jobbe. Hver måned får foreldrene et tilbakeblikk på måneden som har gått med informasjon og evaluering. Vi skriver daglige rapporter på tavlen i gangen. Hvert barn har en egen perm som fylles med bla tegninger og malerier, sanger vi synger og bilder. Gjennom permen kan vi følge barnets utvikling. Denne får barnet med seg da de slutter i barnehagen sammen med en minnepenn med bilder fra barnehagetiden. Andre måter vi dokumenterer på er gjennom kartleggingsverktøy og observasjonsskjemaer, og fremvisning av barnas kunst og dokumentasjon gjennom fotografier. Vi har også foreldremøte, foreldresamtaler og ikke minst den daglige kontakten med foreldrene.

Vurdering av arbeidet i barnehagen er en forutsetning for videreutvikling. Vurderingsarbeidet skal støtte personalet i planlegging, det skal bidra til at utviklingen skjer på en bevisst måte og det skal være styrende i forhold til hva vi velger å følge opp og hva som er viktig.

Forhold som vil være gjenstand for vurdering er bla:

- planene våre
- barnehagens rutiner
- det enkelte barns utvikling og individuelle behov
- barnegruppen som helhet
- den enkelte voksne
- personalgruppen som team, arbeidsfordelingen vår
- foreldresamarbeidet
- kurs

Årshjul

Måned:	Barn:	Foreldre:	Ansatte:
August	Tilvenning av nye barn	Bli vist rundt i barnehagen og ønsket velkommen til oss. Tilvenningssamtale for nye foreldre.	Planleggingsdag 18/8 Personalmøte
September	Tilvenning av nye barn Brannøvelse	Foreldremøte, foreldrerådsmøte og ekstraordinær generalforsamling 13/9	Personalmøte Evaluering av tilvenningsperioden
Oktober	Fotografering 17/10	Foreldresamtaler	Personalmøte Gjennomgang av enkeltbarn til foreldresamtaler
November		Høstsuppe 2/11	Planleggingsdag 3/11 Personalmøte Medarbeidersamtaler
Desember	Lucia 13/12 Nissefest 15/12	Grøttest 15/12	Personalmøte
Januar			Planleggingsdag 2/1 Personalmøte Vurdering av første halvår
Februar	Karneval 9/2		Personalmøte
Mars		Påskefest, foreldrerådsmøte og generalforsamling 22/3 Foreldresamtaler	Planleggingsdag 16/3 Personalmøte
April		Foreldresamtaler	Personalmøte
Mai	Vårleker 16/5	Foreldremøte 24/5	Planleggingsdag 18/5 Personalmøte Medarbeidersamtaler
Juni		Foreldremøte nye foreldre 6/6 Sommerfest 14/6	Personalmøte Vurdering av barnehageåret

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse (Rammeplanen).

TEMAER PÅ PERSONALMØTER OG PLANLEGGINGSDAGER
Tilvenning
Utviklingstrekk hos 1- og 2-åringen
Årsplan
Barnesyn
HMS
Risikokartlegging
Lek og lekemiljø
Ny rammeplan
Trafikk
Språk
Språkløyper
Observasjonsskjema "Alle-med"
Personalsamarbeid
Månedlig planlegging
Hva rører seg på barnehagefronten? (Utdanningsdirektoratet)
Enkeltbarn, gjennomgang til og fra foreldresamtaler
Referater fra kurs
Evalueringsrapport av høst 2017 og vår 2018

Faglige forum ellers; avdelingsmøter, ped.ledermøter, nettverksmøter for styrere

KURS:
Førstehjelpskurs
Vi ser på kompetanseplanen for Bærum kommune og velger kurs ut i fra hvor vi ønsker mer kompetanse. Det samme gjelder for øvrige kurs.
Kurs på Østlandske lærerstevne
Styremøter i regi av Bærum kommune

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen ([barnehagemeldingen](#), s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

Samarbeidspartnere utenfor barnehagen:

- Bærum kommune, Barnehagekontoret og Veiledningscenteret
- Barnevern
- Helsestasjon
- Barnehager i nærområdet
- Pedagogisk Psykologisk Tjeneste – PPT
- Barne- og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk – BUP
- Språksenteret
- Tidlig innsatsteam
- Barnehager i nærmiljøet

Avslutning

Vi håper at denne årsplanen har gitt dere et godt innblikk i hva vi jobber mot og står for i Lille-Jong Barnehage. Vi ser frem til mange fine måneder med mye kreativitet, lek, læring og verdifulle hverdager! Vi ønsker at hverdagen skal være en positiv opplevelse for hver enkelt her i barnehagen og at den skal bidra til å utvikle både små og store. Vi ser frem til et år med godt samarbeid med foreldre og andre samarbeidspartnere!

